

Jurkovič, Tomáš

Resumé

In: Jurkovič, Tomáš. *Izanagiiovský motiv v románech Haruki Murakamiho*.

Vydání první Brno: Masarykova univerzita, 2019, pp. 151-152

ISBN 978-80-210-9426-0; ISBN 978-80-210-9427-7 (online ; pdf)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/141937>

Access Date: 19. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

RESUMÉ

Murakamiho románové texty lze popsat jako příběhy, které čtenář musí pracně odkrývat v komplikovaném způsobu, jakým jsou odvyprávěny. Přínosnou metodou pro podobné odkrývání se ukazuje být detailní rekonstrukce časových os příběhů jednotlivých románů a jejich studium ve vzájemném celkovém kontextu v chronologickém sledu, tj. v tom pořadí, v jakém byly napsány. Z jednotlivých dílčích románových příběhů se tímto způsobem dá vysledovat i další, zastřešující příběh vývoje Murakamiho protagonisty.

Samotná příběhová složka Murakamiho románů je z tohoto úhlu pohledu vždy neoddělitelně zasazena do konkrétního japonského historického kontextu. Románoví protagonisté jsou hrdiny do tohoto kontextu pevně vrostlími. Uvedený kontext lze charakterizovat časovou osou: japonská válečná agrese ve 30. tých letech 20. století a za 2. světové války – krach ideálů doby studentských bouří koncem 60. let 20. století – následný nástup režimu, který Murakami nazývá „společností rozvinutého kapitalismu“. Do doby „rozvinutého kapitalismu“ je vždy zasazena hlavní příběhová část. Osudy románových protagonistů lze chápat jako neustálé vyrovnávání se s touto historickou situací. Jako hledání odpovědi na otázku „A co teď?“, kterou si po krachu studentských bouří nevyhnutelně museli položit všichni, kdo tímto obdobím prošli.

Murakami zde ve svých příbězích proti zdánlivě pevně zakonzervovanému, determinujícímu stavu japonské „velké“ historie a oficiální politiky staví starosvětský morální řád svých protagonistů. Protagonisté žijí ve světě porušeného řádu, v němž platí, že je třeba napravit chyby minulosti, aby se dosáhlo zlepšení současné situace. V tomto světě také zároveň platí, že náprava chyb je vždy umožněna morálně dobrým jednáním protagonistů, nadřazeným nad jejich osobní prospěch. Murakamiho románoví hrdinové hledají a postupně nacházejí svou

možnost morálního vývoje. Svou „správnou cestu“. Ta se jim posléze stává východiskem a nakonec i zbraní a okolní svět, navenek pevný a neměnný, se proměňuje v pouhou iluzi.

Murakamiho protagonisté se z někdejších zklamaných studentů, potácejících se v osobní vině z nevydařených vztahů, mění v hrdiny, reflektující viny v japonské minulosti i viny ukryté v zákulisí moderní japonské společnosti, nezůstávají vůči nim lhostejným a jsou nakonec přivedeni do bodu, kdy se postaví vůči těmto vinám do nemilosrdné konfrontace. Murakamiho romány tak lze označit za bildungsromány.

„Správné“ jednání protagonistů je v příbězích zároveň testováno mimo jiné i na jejich vztazích s ostatními lidmi. Nejvýznačnějším představitelem těchto vztahů je pak příběhový komponent, který zde označujeme jako „Izanagiovský motiv“: Podobně jako bůh Izanagi z japonských mýtů, pátrající po své choti Izanami v podsvětní říši, prochází i protagonista „jiným světem“ a hledá ženu, která mu zmizela.

V chronologickém sledu je i zde patrné, jak se románoví protagonisté při tomto pátrání v „jiném světě“ dopracovávají od počátečních neúspěchů až k finálnímu úspěchu, pevně spjatému s pokrokem protagonisty na poli morálního vývoje. Motivy „jiného světa“ navíc plní v příbězích funkci metaforických obrazů stavu protagonistova nitra a můžeme v nich vysledovat tendenci k postupnému prosvětlování. Rovněž je patrné, že oproti původnímu mýtickému příběhu z kroniky Kodžiki (v němž vše končí neúspěchem boha Izanagimu a následným definitivním rozdělením světa na část zasvěcenou mužskému bohu Izanagimu, světlu a životu a na část vyhrazenou bohyni Izanami, temnotě a smrti), se nakonec Murakamimu zdaří postavit optimističtější variantu závěru. Jeho protagonisté dosahují ve svém pátrání po zmizelé ženě úspěchu a oba světy, mužský i ženský, se jim naopak daří propojit. Stane se tak příznačně v momentě, kdy v rozhodujících okamžicích dokážou svým partnerkám naslouchat.